

Hvad forventer hunden af sin leder?

Hvad der en gang var god latin i hundeopdragelse, forkastes nu nærmest som skadeligt. Ud med for mange restriktioner og skældud - og ind med gensidig respekt og medinddragelse. Mennesket skal være hundens kærlige, men konsekvente guide gennem livet.

Tekst og fotos: Hundeadfærdsterapeut Merethe Børgart

De gamle (men desværre nogle steder stadig brugte) lederskabsregler over for hunden og de begrænsninger, der ligger i dem, samt synet på, om hunden vil få overtaget, er for snart lang tid siden afløst af nyere forskningsresultater, som viser, at baggrunden for de forskellige forbud ikke længere "holder vand". Og det giver jo stof til eftertanke i vores behandling af hundene i dag. Det kan na-

turligvis ikke undgås, at der hele tiden sker en eller anden form for udvikling, og gudskelov bliver vi da alle sammen klogere, jo mere vi informerer os i verden.

Usikre adfærdstudier og frygten for dominans

De studier, man tidligere har udført omkring rangorden og leder-

skab, er egentlig startet med at iagttage høns tilbage i 1920... Det er så videreført til bl.a. ulve, som primært er foretaget på dem i fangenskab. Det kan ikke udelukkes, at man har valgt at filme konflikterne, som jo opstår indimellem, men har udelukket de 90 % af tiden, hvor flokken går og nusser hinanden, de yngre underkaster sig alfaparret, og det hele går stille og roligt for sig.

Det har i mange år været velkendt, at for at få en ordentlig, velopdragen hund skulle man sørge for, at hunden ikke sov med i sengen, ikke var i sofaen, at den gik sidst ind og ud ad døren, at hunden fik mad til sidst, at vi ikke skulle lade hunden vinde trækkelege m.m. Dette for at sikre os at hunden ikke skulle tage magten og blive en dominerende flokleder for hele familien.

Men alle de forbud og begrænsninger medfører ikke, at hunden ser os som bedre og mere kompetente ledere. Jeg fristes til at sige tværtimod: Man viser den jo faktisk, at den ikke er en del af flokken, og har mere travlt med at begrænse end med at indlemme.

Moderne synspunkter på hundeejerens rolle

Det, som er vigtigst for en hund, for at den kan bevare respekten og har lyst til at følge de anvisninger, vi som hundeejere giver, er, at vi er guidende, kærlige og konsekvente og tager initiativet til nogle gode og spændende ting. Samtidig med at vi er rummelige nok til at tolerere, at hunden også tager (og tør tage) nogle initiativer indimellem.

Og at den jo helst skal gøre tingene af lyst og motivation - og ikke af frygt for konsekvenserne ved ikke at gøre det.

Hvis ikke vi tillader, at hunden tager initiativer, risikerer vi at få en - måske lydige - men sikkert en hund uden glimt i øjet og passiv, så længe den ikke bliver sat i gang med noget.

Hunden skal være en del af flokken

Det at have hunden i sengen og/eller i sofaen er for mig at se en smagssag, men der er ingen tvivl om, at hunden nyder at putte med - og på den måde være en del af flokken. Jeg vil da nødtigt undvære min Dalmatiner Amanda i sofaen om aftenen. Og for at komme tilbage til konsekvensen, så mener jeg det på den måde, at har man besluttet, at det er tilladt at være eksempelvis i sofaen, så er det tilladt og ikke afhængigt af dagens humør.

Hvis hunden knurrer, når man vil have den ned fra sofaen, så handler det faktisk om, at den - helt naturligt - forsværer en ressource, og det at have en god liggeplads er en ressource. Det er vigtigt ikke at tage en konflikt om det,

men i stedet guide hunden ned og give den et lige så godt sted at sove.

Gengæld hundens velkomst

At ignorere vores hunde, når vi kommer hjem, kan efter min opfattelse godt sidestilles lidt med psykisk vold. Hunden er glad for, at vi kommer hjem igen eller er tilbage efter at have været ude med skraldeposen, og vil gerne vise sin glæde. Tit er det faktisk sådan, at hunden viser signaler om aktiv underkastelse og på den måde fortæller, at vi er "de største og klogeste" ved at lægge ørerne tilbage, smaske, slikke sig om munden, ikke at søge direkte øjenkontakt, og at den eventuelt gerne vil slikke os i ansigtet, hvis den kan komme til det - og hvis det er tilladt. Vi kan helt sikkert (forhåbentlig) se, at hunden logrer med det meste af kroppen af ren og skær glæde over, at vi kommer hjem til den igen. Hvis vi blot ignorerer den, fortæller vi hunden, at vi ikke er lige så glade for at se den. Det kan resultere i, at hunden "kammer over" og går i selvsving for at vise signaler, eller måske resignerer den og går af sted med et trist blik i øjnene.

Efter min mening er der ikke noget bedre end at komme hjem efter en hvilken som helst dag og blive modtaget med glæde og "åbne poter". Det kan gøre selv den dårligste dag til en god dag. Så hvorfor ikke også vise hunden sin gensynsglæde...

Så hils endelig på hunden, når du kommer hjem, og glæd dig over en varm velkomst.

Hundens spisetid

Omkring maden er det stadig min overbevisning, at vores hunde har bedst af at arbejde for den, så deres mentale energi bliver brugt fornuftigt. Men hvis konsistensen af maden ikke er egnet til søgeøvelser eller problemløsning som sådan, ser jeg ingen grund til, at den skal serveres, efter at resten af familien har spist. Tværtimod. Ved at give hunden mad først, opnår man en

mere rolig hund, når vi andre skal sætte os til bords.

Og som vores samfund ser ud i dag, så er der jo rigeligt med mad, der er ingen frygt for, at nogen må gå sulten i seng - uanset hvem der spiser først. Og kigger man på de vilde ulve, så er det faktisk sådan, at hvis fødemængden er knap, så vil det være hvalpene, som får først.

Hundens respekt - og respekt for hunden

At hunden skal sidst ind ad døren kan være en praktisk foranstaltning i forhold til beskidte poter m.m., men at det skulle have en effekt i forhold til hundes syn på os og respekten for os, tror jeg nu ikke.

Hvis denne "regel" skulle være up to date, så vil det da ikke være rart at være vagtmand med hund og skulle ind og afsøge et rum...

At hunden skulle aspirere til lederrollen, når den trækker i linen på gåturen, tror jeg nu ikke. For mig handler det mere om manglende træning...

Jeg tror på, at vi opnår langt større respekt m.m., ved at være den igangsættende, venlige, blide og samarbejdende hundeejer, og det gør os til den kompetente, menneskelige flokfører.

Vi skal lade vores hunde tage nogle initiativer, opbygge en god og sund selvtilid i dem - og så ellers lade dem indgå i familien som en del af den.

Test hundens forhold til dig

Hvis man er i tvivl om, hvorvidt hunden "ser op" til en som hundeejer, kan man lave en forholdsvis hurtig lille test ifølge Anders Hallgren. Tænk over og notér følgende ting:

- Kommer hunden jævnlige for at snudepuffe til dig?
- Har den ørerne bagudrettede, når I har nærkontakt?
- Logrer hunden med halen, når du taler opmuntrende til den?

- Møder hunden dig logrende og/eller smågøende, når du kommer hjem?
- Vil hunden gerne slikke dig i ansigtet?
- Undgår hunden at møde dit blik når I har snude mod næse?
- Sænker hunden sit hoved- og nakkeparti, når du kæler med den?
- Vender hunden ofte bagdelen eller siden til dig, når du hilser?
- Ser hunden tydeligt underlegen ud, når du er vred på den?

Hvis du kan sige ja til de fleste af disse spørgsmål, er der ingen tvivl om, at hunden har den respekt, som den forventes at have for dig som ejer.

Hvis du ikke kan sige ja til ret mange, kan det være en fordel at kontakte en professionel adfærdshandler, som kan hjælpe med at forbedre jeres indbyrdes forhold.

Det handler ikke om dårligt lederskab, men måske mere om, at du som hundeejer ikke har nok positiv kontakt med din hund, eller at I ikke laver nok spændende ting sammen.

Afstraffelse er ikke vejen frem

Som tillæg til alt dette er det vel næppe nødvendigt at tilføje, at straf absolut ikke styrker forholdet mellem hund og ejer.

Brug i stedet ressourcerne på at observere alt det positive og ønskværdige, din hund gør, og ros den for det. Ikke nok med, at man får en gladere hund, så bliver ens eget humør også bedre i længden.

Det at fokusere på det positive, hunden gør, og ignorere det ikke ønskede kan jo også risikere at brede sig til resten af livet - til glæde for hunde, ejere og andre relationer.

Så nyd du blot at putte med hunden, uden nogen former for dårlig samvittighed over "manglende lederskab".

Det er desværre ikke sjældent, at diagnosen "manglende eller dårligt lederskab" bliver brugt i forhold til problemhunde. Det er ikke min oplevelse, at det virkelig

hænger sådan sammen. Der kan naturligvis være en manglende respekt, men jeg tror ikke, at den kommer ved, at man sætter forbud op. Tværtimod handler det ofte om manglen på et bedre samarbejde og bedre forståelse for hunden. Jeg tror og håber på, at flere og flere er parate til at se med friske øjne på dette forhold - med henblik på en større forståelse for vores hunde, og dermed mere glæde i dagligdagen.

Når hunden knurrer

Sidst, men ikke mindst vil jeg lige nævne den under tiden forkerte opfattelse af en hund, der knurrer. Det er i de fleste tilfælde et udtryk for usikkerhed, når vores hunde knurrer - og det værste, vi kan gøre, er at skælde ud. Så bliver hunden netop bekræftet i sin usikkerhed og skruer mere op for tonen næste gang. Send i stedet dæmpende signaler til din hund, vend dig bort, og respekter, at din hund er utryg. Du taber ikke ansigt - tværtimod. En hund, der oplever, at du forstår den, vil i langt større grad respektere dig. Så skal vi gøre op i at tabe eller vinde, så vinder du ved at respektere din hunds signaler.

Artiklen er inspireret af netop afholdte konferencer i www.trofast.dk's regi med Anders Hallgren, Irene H. Jarnved og Laust Jakobsen (politihundefører med Qato).

Af litteratur kan jeg bl.a. anbefale:

"På talefod med hunden, de dæmpende signaler" af Turid Rugaas.

Forlag: Canis A/S (2007).

"Motivation og drivkraft" af Anders Hallgren.

Forlag: Tro-fast ApS (2004).

"Alfasyndromet" af Anders Hallgren.

Forlag: Tro-fast ApS (2005).